

Arkivnr. i Ephorte

Sak 49/11   Sikkerhet i forbindelse med sensur

Orienteringssak

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 14.11.2011

Sak: Sikkerhet i forbindelse med sensur

(Arkivnr. 11/xxxx)

Bakgrunn

Førsteamanuensis ved Institutt for informatikk, Håvard Raddum, tok kontakt med Studieadministrativ avdeling for omtrent et år siden fordi han sammen med en gruppe stipendiater ønsket å gjøre en risikoanalyse i forbindelse med registrering av sensurvedtak. Studieadministrativ avdeling fant dette interessant og skaffet til veie nødvendige tall og opplysninger om sensurprosessen. På bakgrunn av disse opplysningene har Håvard Raddum sammen med stipendiatene Mohammed Reza Sohizadeh Abiyaneh og Seyed Mehdi Mohammed Hassanzadeh skrevet en rapport om risiko for at det kan skje feil i forbindelse med registrering av sensurvedtak i papirprotokoll og i Felles studentsystem (FS) ved UiB ("Risk Assessment of Grade Management System at the University of Bergen"). Rapporten anslår at det kan være feil i mellom 0,2 og 0,9 promille av alle sensurvedtak som registreres på UiB hvert år.

Rapporten er omtalt i Studvest 28. september 2011 og er senere også omtalt i nasjonale medier.

Rapporten identifiserer viktige problemer i forbindelse med sensurregistrering. Studieadministrativ avdeling har gått gjennom funnene i rapporten og gjort tiltak for å redusere risikoen for at feil kan oppstå.

Funn i rapporten

Rapporten analyserer muligheten for at det er et annet sensurvedtak enn det som var sensors intensjon, som blir registrert i sensurprotokollen i FS. Metoden som ligger til grunn for analysen i rapporten beregner at det med 90 % sannsynlighet kan være feil i mellom 0,2 og 0,9 promille av de 60 000 sensurvedtakene som hvert år gjøres ved UiB.

Rapporten identifiserer to typer feil: "honest mistakes", det vil si registreringsfeil og "active attacks", bevisst manipulering av sensurvedtakene. Rapporten beregner sannsynligheten for at kan skje registreringsfeil og identifiserer hvor det er sannsynlig at slike feil oppstår. Rapporten peker på mulige svakheter i systemet hvor det kan forekomme bevisste manipuleringer, men beregner ikke sannsynligheten for at dette faktisk skjer.

Alle sensurvedtak på UiB føres på lysegrønn (tidligere lyseblå) papirprotokoll. Vedtakene registreres i FS på instituttet to ganger før protokollen oversendes Studieadministrativ avdeling. Studieadministrativ avdeling foretar en kontrollregistrering før sensurvedtakene overføres til den endelige protokollen i FS. Rapporten konkluderer med at dette er gode rutiner og at det er svært liten sannsynlighet for at papirprotokollen ikke viser det samme som protokollen i FS.

I følge rapporten er det størst sannsynlighet for at det kan forekomme registreringsfeil i forbindelse med føring av papirprotokoll. Dette kan for eksempel skje ved at to karakterer byttes. Det finnes ingen mekanismer for å avdekke slike feil, med mindre flere personer er involverte i protokollføring. Instituttene har trolig ulike rutiner på dette punktet.

For emner som ikke har kode i FS (dette er svært få emner, som regel emner med spesialpensa, eksempelvis knyttet til PhD-utdanningen) er risikoen for at det forekommer feil større en for andre emner. Sensurvedtaket i slike protokoller registres ikke i FS på instituttene og registreres bare en gang på Studieadministrativ avdeling. Protokollene skrives ikke ut fra FS, men instituttene bruker en lokal mal. Dette innebærer at disse emnene har større risiko både for registreringsfeil og bevisst manipulasjon enn andre emner.

Noen feil oppdages ved at studenter benytter seg av retten til begrunnelse å klage. I snitt har 1793 studenter påklaget sensurvedtak de siste fire årene, og 291 har fått endret vedtaket til gunst. Hvis det er samme forhold mellom antall feil blant påklagede sensurvedtak som i de øvrige vedtakene, antas det at minst 14 feil blir korrigeret på grunn av klager. Trolig er dette tallet noe høyere.

Kommentarer til rapporten

De 60 000 årlige sensurvedtakene som omtales i rapporten, omfatter vedtak gjort for alle typer vurderingsformer ved UiB, ikke bare vedtak gjort i forbindelse med skriftlig skoleeksamen. Funnene i rapporten er imidlertid like relevante for alle sensurvedtak, siden det er like stor sannsynlighet for at det kan forekomme feil i føringen av protokoll for eksempelvis muntlig eksamen som for skriftlig skoleeksamen.

Ved skriftlige skoleeksamener registreres fremmøte umiddelbart etter at eksamen har funnet sted. Det betyr at kandidater som ikke møtte til eksamen ikke vil fremkomme på protokollen som skrives ut fra FS. Dette minsker risikoen for feil noe, siden det kun er karakterer som skal føres i protokollen. For øvrige vurderingsformer må det i tillegg til karakter også føres ikke møtt/trekk under eksamen, med videre.

Studieadministrativ avdeling kjenner til at det forekommer registreringsfeil. De feil som oppdages rettes fortløpende. Vi kan ikke med sikkerhet si hvor ofte dette skjer, men våre data tyder på at dette er nærmere 0,2 promille enn 0,9 promille.

Vi kjenner ikke til at det i nyere tid har forekommet bevisst manipulering av sensurvedtak. Vi foretar hvert semester stikkprøver for å sikre at det ikke er gjort ubegrunnede endringer i protokollen i FS.

Tiltak for å bedre sikkerheten rundt sensurvedtak.

Studieadministrativ avdeling har sendt et brev til fakultetene hvor det informeres om risikofaktorene som rapporten har avdekket. Fakultet og institutt blir sterkt anmodet om å gjennom sine rutiner for registrering av sensurvedtak i protokoll, og sørge for at alle sensurvedtak blir gjennomgått av to personer for å sikre at det er samsvar mellom sensurvedtak og kandidatnummer i protokollen.

For å minske risikoen for bevisst manipulering skjerper vi kravene til hva som kan godtas som offisiell papirprotokoll. Dette betyr at alle protokoller som brukes skal skrives ut fra FS hvis dette er mulig.

Studieadministrativ avdeling har utarbeidet en mal for protokoller som skal benyttes når det ikke er mulig å skrive ut protokoller fra FS. Denne malen skal alltid brukes for emner uten kode i FS (spesialpensa), for registrering av studiepoeng for deltakelse på konferanse og vitenskapsteoretisk innlegg og når det av ulike grunner ikke er mulig å skrive ut protokoll for ordinære emner fra FS (for eksempel ved feilretting). I tillegg til faglærer og sensor skal disse protokollene underskrives både av instituttets eksamenskonsulent og studieleder eller administrasjonssjef og stemples med instituttets/fakultets stempel. Vi å lager også rutiner for å verifisere at slike protokoller er ekte og rutiner som sikrer at alle sensurvedtak som registreres i FS er kontrollert av minst to personer.

I dag skrives sensurprotokollene fra FS ut på ulinjert papir. Dette kan gjøre lesbarheten dårligere enn om UiB hadde benyttet linjert papir. Studieadministrativ avdeling ber USIT om å leggetil rette for at FS-protokoller skal kunne skrives ut med hjelpelinjer, slik at protokollføringen blir enklere.

Saken legges med dette fram for utvalget til orientering.

SISV/21.10.2011